

EKONOMİ RAPORU

Ekonomik Arařtırmalar Bölümü

Ocak 2019

Gündem – Tuğrul Belli	2
Bütçe ve Kamu Finansmanı	3
Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret	4
Üretim ve Büyüme	5
Enflasyon ve Faizler	6
Parasal Göstergeler	7

DEVLETE NE KADAR FATURA ÇIKACAK?

İşin iyi tarafından bakarsak, yıllar içinde bütçe açıkları ve kamunun borçluluk oranlarının “nispeten” düşük tutulmuş olması bize bu kriz döneminde belirli bir tampon, bir mali alan (fiscal space) sağlamış gözüküyor. Sene sonu itibarıyla merkezi hükümetin iç ve dış borçlarının toplamının milli gelire oranı yüzde 30’un altında. 2018 tamamında 72.6 milyar TL açık vermiş durumdayız. Bu da yaklaşık olarak milli gelirin yüzde 1.9’una denk gelmekte. Hüküm süren şartlar altında 2 oran için de oldukça iyi denilebilir. Ancak bu noktada bir şerh de koymak gerekiyor: Bu sene gelirler tarafında toplamda 26 milyar TL’ye yakın bir miktar tek seferlik gelir yapı kayıt belgesi harçları ve bedelli askerlik ödemelerinden gelmiş durumda. 2019’da böyle bir ek gelir olmayacak.

Ancak şimdiden 2019 için 20 milyar TL kadar başka bir ek gelir müjdesi de var: Merkez Bankası’nın 38 milyara ulaştığı tahmin edilen 2018 kârının bir miktarının Nisan’daki Genel Kurul beklenmeden Hazine’ye devredilmesi. (Tabii, esasen Merkez Bankası’nın geçen sene elde ettiği bu anormal yüksek kâr, toplumun diğer kesimlerinin de zararı anlamına geliyor!) Ancak bu ek gelire rağmen YEP’te 2019 için hedeflenen yüzde 1.8 bütçe açığına ulaşılmamasının çok zor olduğu inancındayım. (Bu sene sonu gerçekleşmesine göre bütçe giderlerinin yüzde 15, gelirlerinin ise yüzde 17 artırılması hedefleniyor.)

Bu noktada ekonomi tarihimizdeki bir dönemi hatırlamakta fayda var: 1994 yılına gelene kadar kamu harcamalarında gaza basılmış, oluşan bütçe açığındaki artışla birlikte faizler de artmış, zamanın başbakanının dahiyane tutumuyla bu artışlar piyasa dışı yöntemlerle bastırılmaya çalışılmış, bunun neticesinde bir döviz krizine girilmiş, bazı yabancı bankalar ciddi zarar yazmak durumunda kalmış, daha Türkiye’yi yeni yeni değerlendirmeye başlamış olan rating kuruluşlarının da hızla notumuzu yatırım yapılabilir seviyesinin altına indirmesiyle yabancı para akımları durmuş ve nihayetinde de 1999 yılında IMF’yi çağırmak zorunda kalmıştık.

Tabii ki, o dönemle bugün arasında ciddi farklılıklar var. Bir defa rakamlar (milli hasıla, dış ticaret hacmi, uluslararası yatırım pozisyonu vs.) çok daha büyümüş vaziyette. Bankacılık sektörünün ise o güne göre riskleri çok daha kontrol altında. Bankalarda artan bir TGA problemi olsa bile, o günkü seviyelerde değil. Ancak bazı başka riskler de yok değil. O gün açık pozisyon nedeniyle pek çok bankanın canı yanmıştı. Bugün görünürde açık pozisyon olmamakla birlikte kredi verilen şirketlerin açık pozisyonları nedeniyle endirekt de olsa benzer bir risk söz konusu. Ayrıca, yurtdışı borçlanma imkanlarının azalmış olması ve artan donuk alacaklar “taze kredi” kaynaklarını kurutmuş vaziyette. Bir de şunu unutmayalım ki 2001 yılındaki bankacılık kesimi yeniden yapılandırma sürecinde her ne kadar manşetleri batan özel bankalar kaplamışsa da, asıl yük “kamu bankalarının görev zararları”ndan kaynaklanmıştı. (Devlete olan maliyet kamu bankaları için 21.9 milyar dolar, TMSF’ye devredilen özel bankalar için 17.3 milyar dolar olmuştu.)

Bugün de giderek artan bir şekilde kamu bankaları ve diğer devlet kuruluşları görev zararlarını büyütecek bir şekilde çalıştırılıyor. Futbol kulüplerinin kurtarılmasından tutun da kredi kartı borçlarının yeniden yapılandırılması gibi her gün kamu bankalarına daha çok yük getirecek bir “paket” açıklanmakta. Bunların oluşturduğu görev zararlarının ne bugünkü yekununu tam olarak bilmek, ne de gelecekte ulaşılacak azami zarar miktarını tahmin etmek oldukça zor doğrusu.

Mutlaka ki, konjonktürel sebeplerle zor durumda olan sektörlerle belirli bir çerçevede yardım yapılması doğru. Ancak, gelen baskılarla bu yardımların çok geniş tutulup, Devletin mali durumunu zayıflatıcı bir durumun da yaratılmaması gerekiyor. Böyle bir genişleme hem kamunun borçlanma maliyetini artırabilir, hem de yurtdışı yatırımcıların Türkiye riski algısını menfi yönde bozabilir.

Biliyorum başlıkta sorduğum soruya somut bir cevap verebilmiş değilim. Ancak şunu söyleyebilirim: Önümüzdeki dönemde piyasaların takip edeceği en önemli verilerden biri “krizin kamuya toplam maliyeti” olacak.

t.belli@turkishbank.com

BÜTÇE VE KAMU FİNANSMANI

2018 Bütçe Açığı %2'nin altında ama...

- Aralıkta bütçe nakit gerçekleştirmelerine göre gelirler %20, giderler ise %17 oranında arttı. Böylece geçen seneye göre aylık bütçe nakit açığı %12.3 artarak 23.7 milyar TL olarak gerçekleşmiş bulunuyor. Tüm sene açığı ise %16 artışla 70.4 milyar oldu.

2018 YILI HAZİNE NAKİT GERÇEKLEŞMELERİ	Ara.18	Ara.17	%	2018	2017	%
1. GELİRLER ⁽²⁾	66,092	55,061	20.0%	773,807	623,709	24.1%
2. GİDERLER	90,973	77,854	16.9%	850,548	697,148	22.0%
FAİZ DIŞI GİDERLER	88,379	76,193	16.0%	780,018	641,673	21.6%
FAİZ ÖDEMELERİ	2,595	1,661	56.3%	70,529	55,475	27.1%
3. FAİZ DIŞI DENGE	-22,287	-21,132	5.5%	-6,212	-17,964	-65.4%
4. ÖZELLEŞTİRME ve FON GELİRLERİ ⁽³⁾	1,150	1,656	-30.6%	6,389	12,967	-50.7%
5. NAKİT DENGESİ (1+4-2)	-23,732	-21,136	12.3%	-70,352	-60,472	16.3%

- Merkezi yönetim tüm sene bütçe açığı da 72.6 milyar TL ile nakit açığına çok yakın. Ancak açık artış oranı %52 ile çok daha yüksek. Bunun nedeni 2017 sonunda 2018 kullanımı için 12 milyar TL avans çekilmiş olması.

	2017 Aralık	2018 Aralık	Artış	2017	2018	Artış
Harcamalar	77,189,017	85,088,096	10.2%	678,269,193	830,449,520	22.4%
1-Faiz Hariç Harcama	75,756,675	83,007,040	9.6%	621,557,390	756,488,308	21.7%
Personel Giderleri	11,087,821	14,380,726	29.7%	162,145,555	200,888,505	23.9%
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	2,378,157	3,165,052	33.1%	27,272,452	34,369,302	26.0%
Mal ve Hizmet Alımları	10,827,600	11,214,146	3.6%	63,600,358	71,728,243	12.8%
Cari Transferler	27,094,016	29,550,103	9.1%	270,924,366	323,099,174	19.3%
Sermaye Giderleri	18,929,177	19,508,804	3.1%	70,982,601	87,985,672	24.0%
Sermaye Transferleri	3,185,316	2,972,257	-6.7%	13,341,541	16,745,533	25.5%
Borç Verme	2,254,588	2,215,952	-1.7%	13,290,517	21,671,879	63.1%
2-Faiz Harcamaları	1,432,342	2,081,056	45.3%	56,711,803	73,961,212	30.4%
Gelirler	55,893,246	67,016,720	19.9%	630,489,857	757,834,311	20.2%
1-Genel Bütçe Gelirleri	53,084,599	63,425,942	19.5%	607,137,658	729,116,968	20.1%
Vergi Gelirleri	47,336,432	45,525,901	-3.8%	536,617,206	621,310,598	15.8%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	972,356	1,767,017	81.7%	19,762,105	26,122,594	32.2%
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	-694,791	240,340	-134.6%	1,373,120	2,064,609	50.4%
Faizler, Paylar ve Cezalar	3,540,409	14,291,822	303.7%	35,560,027	71,267,921	100.4%
Sermaye Gelirleri	1,803,096	1,453,486	-19.4%	11,680,027	7,800,581	-33.2%
Alacaklardan Tahsilat	127,097	147,376	16.0%	2,145,173	550,665	-74.3%
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	2,628,292	3,292,493	25.3%	19,148,319	23,542,796	22.9%
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	180,355	298,285	65.4%	4,203,880	5,174,547	23.1%
Bütçe Dengesi	-21,295,771	-18,071,376	-15.1%	-47,779,336	-72,615,209	52.0%
Faiz Dışı Denge	-19,863,429	-15,990,320	-19.5%	8,932,467	1,346,003	-84.9%

- Bütçedeki en büyük yük kuşkusuz 4 milyon kamu personelinin ve 16 milyon emeklinin maaşları. Personel maaşları doğrudan bir harcama kalemi olarak gözükürken, emekli maaşları endirekt olarak SGK'lara yapılan mali transferleri etkiliyor. Tabii ki SGK'ların prim gelirleri de var, ancak bunlar sağlık dahil tüm harcamaları karşılamakta yetersiz. Nitekim 2018'de "cari transferler" in 175 milyar TL'si SGK'lara mali açıkları için ödenen para.
- 2018 senesinde "faizler, paylar ve cezalar" kalemi altında yapı izin harçları ve bedelli askerlikten toplamda 25.9 milyar gelir elde edildi. Bunlar bu sene tekrarlanmayacak arzi gelirler. Bu nedenle 2019 yılı ile ilgili bütçe tahminleri yaparken böyle bir gelirin olmayacağını da hesap etmek gerekiyor. (Öte yandan Mayıs-Kasım boyunca uygulanan eşel mobil sistemi nedeniyle 8.3 milyar vergi kaybı da söz konusu. 2019'da böyle bir kayıp olmayacak.)

	Ekim	Kasım	Aralık	TÜM YIL
Gelir Vergisi	57.2%	36.0%	39.8%	43.9%
Dahilde Alınan KDV	19.6%	-45.1%	-61.7%	4.4%
ÖTV - Petrol ve Doğalgaz	-45.4%	-25.2%	-10.4%	-1.2%
ÖTV - Motorlu Taşıtlar	-60.2%	-50.2%	-19.8%	-8.2%
ÖTV - Tütün	38.5%	18.3%	33.7%	32.5%
ÖTV - Dayanıklı Tüketim Mal.	-33.6%	-28.1%	-26.3%	6.4%
Gümrük Vergileri	76.7%	58.5%	35.6%	68.6%
İthalde Alınan KDV	71.3%	30.7%	29.2%	59.5%

- Son ay dahilide alınan KDV'deki düşüş dikkat çekici. Senenin toplamında da %4.4'lük artış %20.3'lük enflasyonun çok gerisinde.

- Hazine 9 Ocak'ta 2 milyar dolar, 10 yıl vadeli bir dış borçlanma gerçekleştirdi. Borçlanmanın maliyeti %7.68 oldu. Geçen sene de tam aynı tarihte ve aynı vadede bir borçlanma yapmış, ancak bunun maliyeti %5.20 olmuştu. Geçen süre içinde gerek dolar faizinin, gerekse de Türkiye riskinin artması nedeniyle borçlanma maliyetinde 2.50 puana yakın bir artış söz konusu.

- Finansman programına göre Mart'ta çok yüklü bir dış borç ödemesi var. Hazine bu döneme kadar tekrar bir dış borçlanma gerçekleştirmek zorunda kalacak.

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI			
(Milyar ₺)	Ocak 2019	Şubat 2019 ⁽¹⁾	Mart 2019 ⁽¹⁾
Ödemeler	8.4	25.1	36.5
İç Borç Servisi	6.4	22.7	15.3
Anapara	0.9	10.1	7.9
Faiz	5.5	12.6	7.4
Dış Borç Servisi	2.0	2.4	21.1
Anapara	0.8	0.3	17.2
Faiz	1.2	2.1	3.9
Finansman	8.4	25.1	36.5
Borçlanma Dışı Kaynaklar ⁽²⁾⁽³⁾	2.3	3.3	22.1
Borçlanma	6.1	21.8	14.4
Dış Borçlanma ⁽³⁾	0.0	0.0	0.0
İç Borçlanma ⁽⁴⁾	6.1	21.8	14.4
Piyasadan İhale Yoluyla İç Borçlanma	5.0	17.4	12.5
Kırsal Sertifikası ⁽⁵⁾	0.0	2.0	0.0
Kamuya Satışlar	1.1	2.4	1.9

ÖDEMELER DENGESİ ve DIŞ TİCARET

İhracattaki yavaşlama ile birlikte cari fazla da azalıyor!

- Gümrük Bakanlığı verilerine göre Aralıkta ihracat sadece %0.41 artarken, ithalat ise %28.2 azaldı. Dış ticaret açığı 2.7 milyar dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı %84 olarak gerçekleşti. Böylece 2018 tüm sene ihracatımız 168.1 milyar dolar ve ithalatımız da 223.1 milyar dolar oldu.

Dış Ticaret	Aralık			Ocak-Aralık		
	2017	2018	Değişim (%)	2017	2018	Değişim (%)
İhracat	13.844	13.902	0,41	156.992	168.088	7,07
İthalat	23.088	16.577	-28,20	233.803	223.082	-4,59
Dış Ticaret Hacmi	36.932	30.478	-17,47	390.795	391.169	0,10
Dış Ticaret Dengesi	-9.243	-2.675	-71,06	-76.811	-54.994	-28,40
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	60,0	83,9		67,1	75,3	

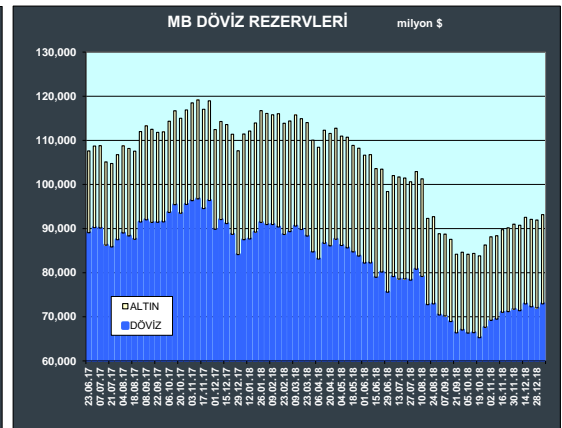
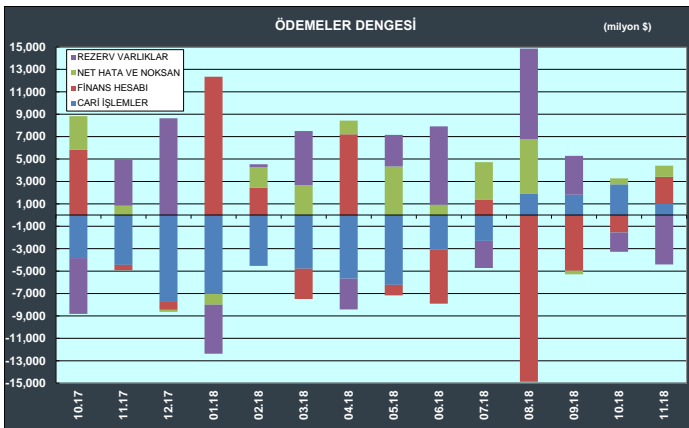
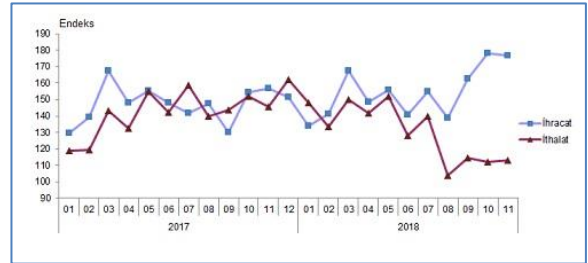
- Bu ay önemli ihracat kalemlerimizden sadece çelik %25 ile önemli bir artış göstermiş. En büyük ihracat kalemimiz olan otomotiv ise geçen aydan beri durgunluk sinyali vermekte.

- Kasım ayında cari denge 4. kez fazla vermeye birlikte, fazla miktarı 986 milyon dolara geriledi. Halbuki Kasımda ihracat %9.5 artarken, ithalat %21.5 azalmıştı. Cari fazlanın azalmasında önemli bir etken turizm gelirlerinin mevsimsel olarak düşük seyretmesi.

- Öte yandan, ilk 11 ayda gelen turist sayısındaki artış %22.2 ise de, aynı dönemde turizm gelirlerindeki artış sadece %14. Bu da gelen turistin döviz bazında daha az harcama yaptığını gösteriyor.

İHRACAT	1 - 31 ARALIK			
	2017	2018	Değişim (18/17)	Pay(18) (%)
I. TARIM	2,131,548	2,086,419	-2,1	15,4
II. SANAYİ	10,998,115	11,097,309	0,9	81,9
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1,015,899	930,733	-8,4	6,9
Tekstil ve Hammaddeleri	692,201	623,298	-10,0	4,6
Deri ve Deri Mamulleri	123,401	117,034	-5,2	0,9
Halı	200,298	190,401	-4,9	1,4
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1,367,496	1,513,510	10,7	10,9
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1,367,496	1,513,510	10,7	10,9
C. SANAYİ MAMULLERİ	8,614,720	8,653,065	0,4	62,2
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1,435,810	1,306,997	-9,0	9,4
Otomotiv Endüstrisi	2,487,345	2,473,262	-0,6	17,8
Gemi ve Yat	120,779	38,576	-68,1	0,3
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1,090,438	960,026	-12,0	6,9
Makine ve Aksamları	603,671	664,266	10,0	4,8
Demir ve Demir Dışı Metaller	625,201	632,953	1,2	4,6
Çelik	1,159,659	1,462,327	26,1	10,5
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	235,847	242,942	3,0	1,7
Mücevher	281,486	251,863	-10,5	1,8
Savunma ve Havacılık Sanayii	202,982	253,496	24,9	1,8
İklimlendirme Sanayii	356,650	352,949	-1,0	2,5
Diğer Sanayi Ürünleri	14,852	13,408	-9,7	0,1
III. MADENCİLİK	411,301	373,659	-9,2	2,7
Madencilik Ürünleri	411,301	373,659	-9,2	2,7
T O P L A M (TİM*)	13,540,964	13,557,386	0,1	97,5

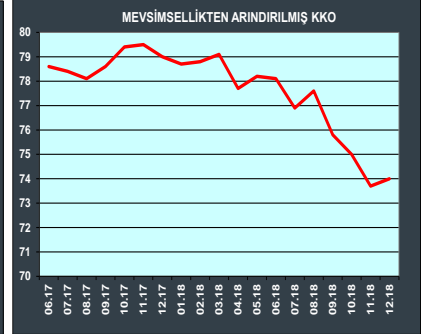
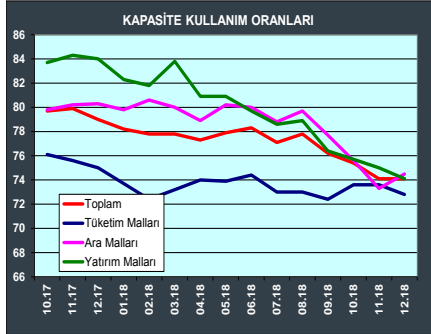
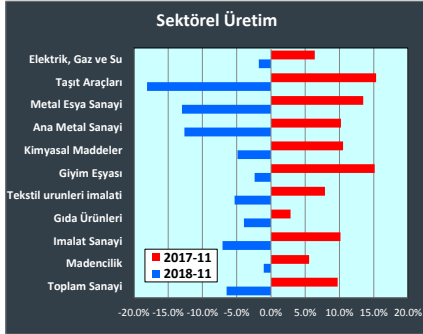
- Turizmde 2018 toplamında da 25.5 milyar dolar ile rekor sene olan 2014'ün 29.5 milyar dolarının hâlâ oldukça gerisinde kalmış olacağız.
- Kasımda hafif bir gerileme gösteren ihracat miktar endeksinin ise Aralık'ta daha da hızlı düşüşüne tanık olacağız.
- 30 Kasım – 4 Ocak arasında toplamda yurtdışı yerleşikler nette hisse senetlerinde 65 milyon dolar alış yaparken, tahvillerde ise 654 milyon dolar satış yaptı.

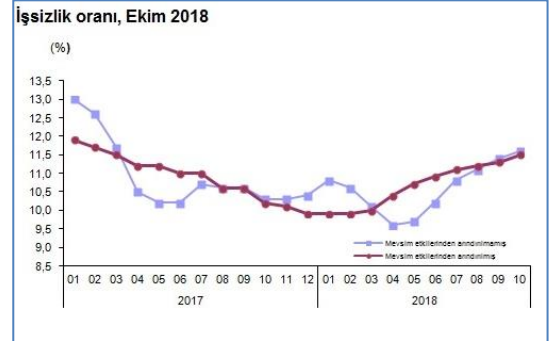
ÜRETİM ve BÜYÜME

İşsizlik hızlanarak artıyor

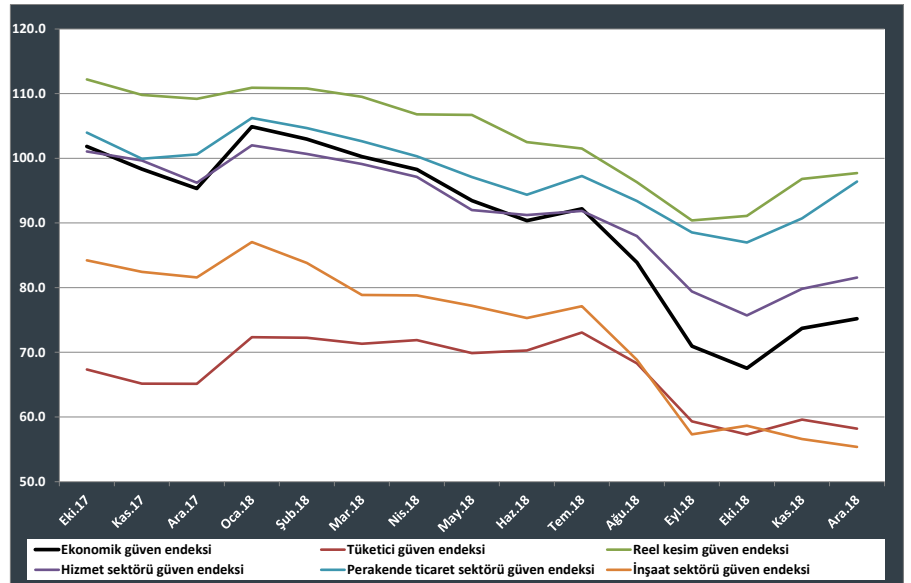
- Kasım ayında toplam sanayi endeksi %6.5 azalırken, madencilik sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,1, imalat sanayi sektörü endeksi %7,1 ve elektrik, gaz ve su üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,8 azaldı.
- Kapasite kullanım oranları ise Aralık'ta yatırım ve tüketim mallarında azalış gösterirken ara mallarında artış göstermiş. Mevsimsellikten arındırılmış KKO da yönünü yukarı çevirirken henüz üretim tarafında en kötünün geride kaldığını söylemek için biraz erken.

- Grafikten de görüldüğü gibi işsizlik oranı Şubat'tan beri artışta. Şubatta %9.9 olan mevsimsellikten arındırılmış oran Ekim'de %11.5 oldu. (Aynı dönemde işgücüne katılım oranında da %0.5'lik artış söz konusu. Ancak bu artış genellikle daha önce iş aramayan insanların artan ekonomik zorluklarla tekrar iş arar hale gelip işgücüne katılmasıyla gerçekleşir.)
- Kasım'da 44,7 olarak kaydedilen PMI endeksi Aralık'ta 44,2'ye gerileyerek imalat sektörünün faaliyet koşullarının daha da yavaşladığını gösterdi. Üretim ve yeni siparişler azalırken yeni ihracat siparişlerindeki ivme kaybı toplam yeni iş hacmine kıyasla çok daha sınırlı gerçekleşmeye devam etti.

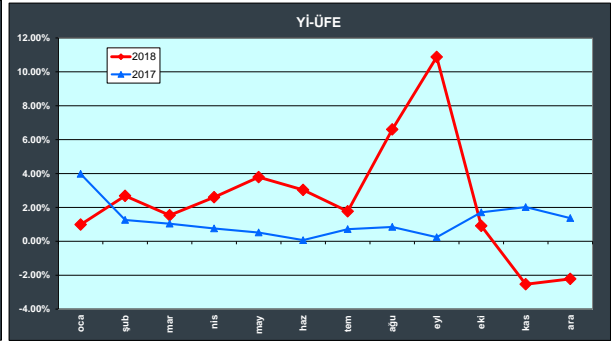
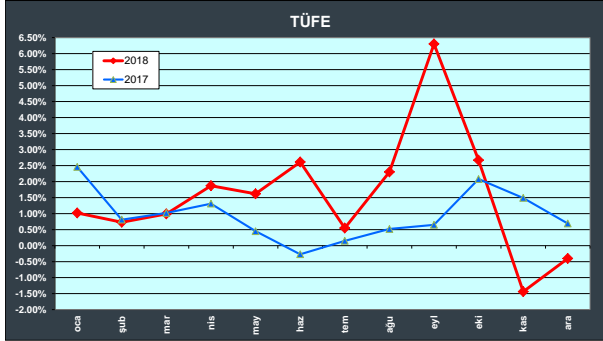
- Ekonomik güven endeksinde üst üste 2. ay yükseliş söz konusu. Ancak, alt endekslerden tüketici güveninin zayıf seyrinin devam etmesi durumunda toplam endeks de bir kere daha yönünü aşağıya çevirebilir.

ENFLASYON

15 seneden sonra yıllık enflasyon %20'nin üzerinde

- Aralık'ta TÜFE %0.40, Yİ-ÜFE ise %0.72 azalış gösterdi. Böylece 2018 tüm yıl enflasyonu TÜFE'de %20.30, Yİ-ÜFE'de ise %33.65 oldu. Bu ay ana harcama gruplarına göre enflasyona "azalma yönünde" en çok etkiyi %-0.45 ile ulaştırma, ve %-0.29 ile giyim yaptı.

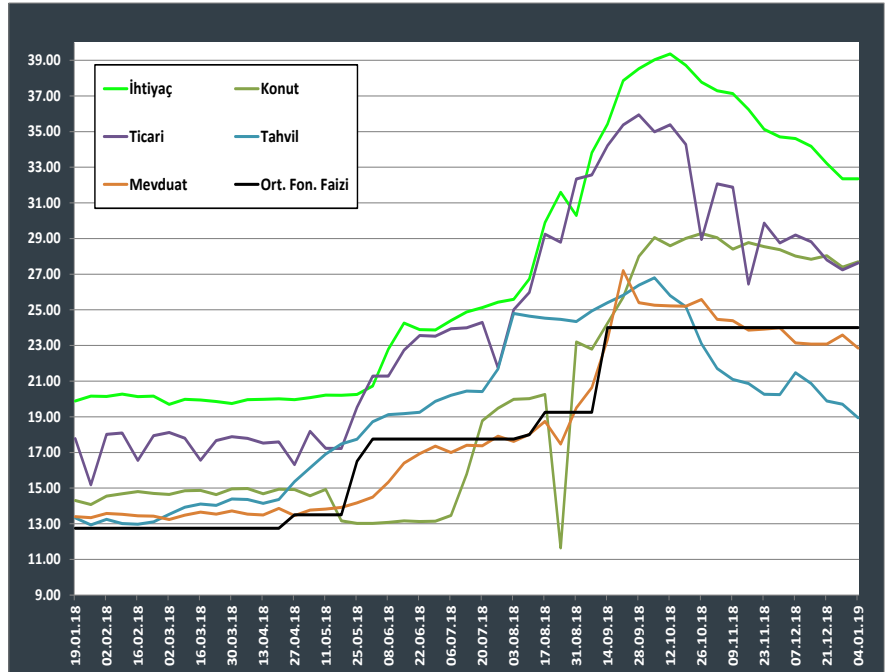

- MB'nin beklenti anketine göre önümüzdeki 3 ayda enflasyonun %20 civarlarında seyredeceği tahmin edilmekte. Ancak, yeni senede yapılan maaş ve asgari ücret artışları, eşel mobil sisteminin kaldırılmasıyla akaryakıtta yukarı yönlü fiyat ayarlamaları ve sepet kurun Aralık ayına göre artış göstermiş olması enflasyondaki yukarı yönlü riskleri canlı tutmaya devam edecektir.

FAİZLER

Kredi faizleri düşüyor ama kredi hacmi neredeyse ondan da hızlı düşüyor!

- MB Ocak toplantısında da beklendiği gibi faizlerde bir değişikliğe gitmedi. Böylece, 14 Eylül'den beri politika faiz oranı %24'te sabit tutulmuş oldu.
- Buna karşılık, grafikten de görüldüğü gibi, Ekim başında tepe yapan piyasa faizlerinde o tarihten beri belirgin bir gerileme söz konusu. (Son 2 haftada ise düşüşün durduğu söylenebilir.)
- Mevduat faizlerindeki gerileme ise daha sınırlı. Ancak, 4 ay öncesinde 10 puanın üzerine çıkmış bulunan ticari kredi faizleri ile mevduat faizleri arasındaki marj gene de 5 puana kadar gerilemiş durumda.
- Öte yandan, faizlerdeki gerilemeye rağmen, kredi hacmi hızlı düşüşüne devam ediyor. Hacim en yükseği gördüğü 17 Ağustos haftasına göre %5.8 aşağıda. Bundan önce bu çapta bir gerileme %5.7 ile 2008 yılında küresel kriz sırasında yaşanmıştı. Bunlar nominal düşüşler ve reel (enflasyondan arındırılmış veya milli gelire oran olarak) düşüş oranı çok daha yüksek.

PARASAL GÖSTERGELER

PARASAL GÖSTERGELER (milyon YTL)	1 04.01.2019	2 07.12.2018	3 28.12.2018	4 1/2	5 1/3
Dolaşımdaki Para	120,606	126,731	123,359	-4.8%	-2.2%
Vadesiz TL Mevduatlar	157,912	158,479	175,743	-0.4%	-10.1%
Vadesiz YP Mevduatlar	211,470	205,302	213,411	3.0%	-0.9%
M1	489,987	490,513	512,513	-0.1%	-4.4%
Vadeli TL Mevduatlar	809,633	799,137	797,310	1.3%	1.5%
Vadeli YP Mevduatlar	652,700	637,642	630,755	2.4%	3.5%
M2	1,952,321	1,927,292	1,940,578	1.3%	0.6%
Repo	7,082	6,100	8,353	16.1%	-15.2%
B Tipi Likit Fonlar	13,297	12,438	13,053	6.9%	1.9%
İhraç Edilen Menkul Değerler	26,486	23,896	26,309	10.8%	0.7%
M3	1,999,187	1,969,725	1,988,293	1.5%	0.5%
Dolarizasyon (YP Mev. / M3)	43.2%	42.8%	42.5%	1.0%	1.8%
Toplam TL Krediler	1,430,654	1,439,035	1,437,953	-0.6%	-0.5%
Bireysel TL Krediler	533,587	534,782	533,298	-0.2%	0.1%
Ticari TL Krediler	897,067	904,254	904,655	-0.8%	-0.8%

EKONOMİK VERİLER

	Yİ-ÜFE (%)	TÜFE (%)	GSMH (%)	İTHALAT (milyon \$)	İHRACAT (milyon \$)	DOLAR	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2005	2.7	7.7	8.4	116,352	73,275	OCAK	1.7673	2.2737	2.4219	2.9662	3.7942	3.7608
2006	11.6	9.7	6.9	137,300	85,300	ŞUBAT	1.7988	2.2168	2.5123	2.9665	3.6143	3.8065
2007	5.9	8.4	4.7	170,048	107,184	MART	1.8120	2.1596	2.6181	2.8300	3.6427	3.9560
2008	8.1	10.1	0.7	201,800	132,000	NİSAN	1.7995	2.1193	2.6607	2.8064	3.5568	4.0472
2009	5.9	6.5	-4.8	140,775	102,165	MAYIS	1.8876	2.0954	2.6635	2.9613	3.5398	4.4889
2010	8.9	6.4	9.2	185,493	113,930	HAZİRAN	1.9282	2.1264	2.6898	2.8900	3.5232	4.6166
2011	13.3	10.5	8.8	240,842	134,907	TEMMUZ	1.9343	2.1371	2.7889	3.0180	3.5290	4.8938
2012	2.7	6.2	2.2	236,544	152,537	AĞUSTOS	2.0348	2.1623	2.9231	2.9597	3.4472	6.4178
2013	7.0	7.4	4.0	251,651	151,869	EYLÜL	2.0402	2.2813	3.0306	3.0058	3.5784	6.0010
2014	6.4	8.2	2.9	242,200	157,800	EKİM	1.9930	2.2067	2.9202	3.1080	3.7768	5.5303
2015	5.7	8.8	4.0	207,234	143,839	KASIM	2.0211	2.2141	2.9161	3.4236	3.9461	5.1742
2016	9.9	8.5	2.9	198,602	142,606	ARALIK	2.1343	2.3311	2.9233	3.5255	3.7787	5.2985
2017	15.5	11.9	7.4	234,000	157,000							
2018	33.6	20.3	3.0	223,082	168,088							
YATIRIMLARIN GETİRİLERİ						EURO	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	DOLAR	EURO	IMKB	MEVDUAT		OCAK	2.3920	3.0782	2.7446	3.2350	4.0632	4.6812
KASIM 2017	4.5%	6.4%	-5.6%	1.3%		ŞUBAT	2.3603	3.0532	2.8198	3.2364	3.8291	4.6523
ARALIK 2017	-4.2%	-3.2%	10.6%	1.3%		MART	2.3230	2.9753	2.8125	3.2148	3.8921	4.8761
OCAK 2018	-0.5%	3.5%	3.9%	1.4%		NİSAN	2.3528	2.9305	2.9763	3.1966	3.8814	4.9005
ŞUBAT 2018	1.2%	-0.6%	-0.5%	1.4%		MAYIS	2.4542	2.8522	2.9199	3.2965	3.9629	5.2525
MART 2018	3.9%	4.8%	-3.4%	1.4%		HAZİRAN	2.5183	2.9032	3.0036	3.2135	4.0198	5.3406
NİSAN 2018	2.3%	0.5%	-9.3%	1.4%		TEMMUZ	2.5654	2.8611	3.0561	3.3506	4.1399	5.7137
MAYIS 2018	10.9%	7.2%	-3.5%	1.5%		AĞUSTOS	2.6978	2.8502	3.2775	3.2970	4.1504	7.4869
HAZİRAN 2018	2.8%	1.7%	-10.7%	1.6%		EYLÜL	2.7552	2.8798	3.4002	3.3608	4.2099	6.9631
TEMMUZ 2018	6.0%	7.0%	7.8%	1.7%		EKİM	2.7249	2.7712	3.2125	3.4055	4.3927	6.2847
AĞUSTOS 2018	31.1%	31.0%	-4.4%	1.8%		KASIM	2.7504	2.7585	3.0850	3.6430	4.6747	5.8843
EYLÜL 2018	-6.5%	-7.0%	7.8%	2.0%		ARALIK	2.9397	2.8323	3.1896	3.7176	4.5237	6.0354
EKİM 2018	-7.8%	-9.7%	-9.8%	2.0%								
KASIM 2018	-6.4%	-6.4%	5.8%	1.9%		BİST	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ARALIK 2018	2.4%	2.6%	-4.3%	1.9%		OCAK	78,783	61,858	88,945	73,481	86,295	119,529
SON 12 AY	67.7%	65.4%	-2.9%	19.7%		ŞUBAT	79,334	62,553	84,147	75,814	87,478	118,950
						MART	85,899	69,736	80,846	83,268	88,947	114,930
						NİSAN	86,046	73,872	83,947	85,328	94,422	104,282
						MAYIS	85,990	79,290	82,981	77,803	97,541	100,652
						HAZİRAN	76,295	78,489	82,249	76,817	100,440	89,915
						TEMMUZ	73,377	82,156	79,909	75,405	107,531	96,952
						AĞUSTOS	66,394	80,312	75,210	75,967	110,010	92,723
						EYLÜL	74,486	74,937	74,205	76,488	102,907	99,957
						EKİM	77,620	80,580	79,409	78,536	110,142	90,200
						KASIM	75,748	86,168	75,232	73,995	103,984	95,416
						ARALIK	67,802	85,721	71,727	78,138	115,022	91,270

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
İstanbul	Yeşim Sermin Bayar (vkl)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 268 04 30
Finansal Kurumlar / İst.	Hasan Hüseyin Maraş (vkl)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 373 73 09
Merkez / İst.	Serdar Akyıldız	Valikonağı Cad. No:1, Nişantaşı	(212) 373 71 11
Bakırköy / İst.	Şener Ahmetolan	İncirli Cad. Yeşilada Sok. No: 2	(212) 543 33 67
Bayrampaşa / İst.	Abdülkadir Yilmazer	Rami Kışla Cad No: 41 Topçular - 34030 Eyüp	(212) 576 10 10
Çiftelvhz./ İst.	Şule Çetinkaya	Bağdat Cad. No:198	(216) 302 69 22
Moda / İst.	Ercan Osman Koroç	Moda Cad., Rıza Paşa Sok., No:1, Kadıköy	(216) 348 12 73
Ankara	Ulaş Coşkun	Uğur Mumcu Cad.No:42/A,Gaziosmanpaşa,Çankaya	(312) 431 11 80
İzmir	Turan Gürbüz	Gazi Bulvarı Köstepen hanı No:68/A	(232) 483 00 42
Gebze	Semra Oktayoğlu (vkl)	Hacı Halil Mah., Millet Cad., No:1	(262) 642 41 79
Mersin	Duran Altın	Cami Şerif Mah., Uray Cad., No:58/A	(324) 233 56 12

TURKISH BANK MÜŞTERİ DESTEK HATTI : 0 (212) 373 73 73

TURKISH BANK (UK) LTD

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Commercial Branch	Vedat Çelik	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
London Branch	Muze Devın	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
Mayfair	Sibel Uzun Ay	41-43 Brook Street, London,W1K 4HJ	(44 207) 403 5656
Harringay	Melek Varol	577 Green Lanes, Harringay London N8ORG	(44-208) 348 9600
Palmers Green	Mustafa Dervish	391 Green Lanes, London N13 4JG	(44-208) 447 6870
Edmonton	Ahmet Ali Günay	Unit 2A, 92-94 Fore St., Edmonton, N18 2XA	(44-208) 887 8080
Lewisham	Burak Şahin	Lewisham High Street London SE13 5JX	(44-208) 852 3089
Dalston	Bahar Cibo	121 Kingsland High St. Dalston London E8 2PB	(44-207) 923 3339

TÜRK BANKASI LTD.

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Lefkoşa/Merkez-bireysel	Işıl Göksoylu	92, Gıme Cad.	(392)600 33 33
Lefkoşa/Merkez-kurumsal	Ceyda Yıldırım	92, Gıme Cad.	(392)600 33 33
Lefkoşa/Köşklüçiftlik	Yeliz Kadiroğulları	Mehmet Akif Cad.Çığır Apt.No2 Köşklüçiftlik	(392)227 85 17
Lefkoşa/Kaymaklı	Aydın Başol	Kemal Aşık Caddesi No:66, K.Kaymaklı	(392)227 73 80
Lefkoşa/Taşkinköy	Özer Gencer	Şehit Kemal Ünal Sok. No:104/A Taşkinköy	(392)225 69 03
Lefkoşa/Çarşı	Yılşen Erdem	Uray Sok. Belediye Pazarı yanı	(392)229 11 67
Lefkoşa/Yenikent	Mehmet Turgan	Belediye Bulvarı Akview Apt No:93D, Gönyeli	(392)223 38 53
Lefkoşa/Önder	Yıldan Karamano	Bedrettin Demirel Cad. No:87/1 Önder Alışveriş Merkezi	(392)228 08 30
Lefkoşa/Gönyeli	Esra Ayalp	Atatürk Cad., No:104 Gönyeli	(392)223 17 68
G.Mağusa/Suriçi	Reşat Gündoğdu	24, Limanyolu	(392)366 53 27
G.Mağusa/Mağusa	Nuray Veziroğlu	Ayluka Mahallesi, İsmet İnönü Blv., No:2-3, Salamis Yolu	(392)365 58 99
Gıme/Gıme	Emine Tomruk	Ramadan Cemil Meydanı No:1	(392)815 21 01
Gıme/Karaoğlanoğlu	Sevim Tuğaç	Karaoğlanoğlu Cad.,Karaoğlanoğlu	(392)822 40 30
Gıme/Karakum	Devrim Kaki	Hz. Ömer Cad. Ozanköy Kavşağı Ozanköy	(392)815 47 13
Gıme/Alsancak	Dergül Çalican Mollaoğlu	206 Karaoğlanoğlu Cad. Engindereli Dükkanları No.6-7	(392)821 33 98
Güzelyurt	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., Piyale Paşa Mah. No.3-4	(392)714 21 98
Gemi Konağı	Şenol Çatak	Ecevit Cad., No:42	(392)727 78 58
Lefke	Salahi Uğraoğlu	Fadıl Nekibzade Cad., No.3	(392)728 80 52

Eski aylara ait raporlar Turkish Bank web sitesi www.turkishbank.com'dan sağlanabilir.
Abone olmak isteyenler mdh@turkishbank.com adresine e-posta yollayabilirler.

Yazışma Adresi	: Vali Konağı Cad. No:1 Nişantaşı, İstanbul 34371 Türkiye
Telefon	: +90 212 373 63 73
E-posta	: rapor@turkishbank.com veya mdh@turkishbank.com